

ningerne; selv om det f. Ex. taler igjennem Adresser, er det jo kun i Kraft af en Afstemning. Nu, vi vide jo Alle, at ved 1ste Behandling i Landstinget er der ikke blot ikke Tale om nogen Afstemning over alle Enkelthederne, men end ikke de, der tage Ordet, ville lettelig finde sig opfordrede til paa en omfattende Maade i alle Enkeltheder at tilkjendegive, hvorledes man vil stille sig. I det Store og Hele tvivler jeg paa, at der er Nogen, der er i Tvivl om, hvad man fra de forskjellige Sider ønsker. Jeg tror altsaa ikke, at der forsaavidt i Virkeligheden fremkommer nogen ny Oplysning, som ikke forud er tilstrækkelig kendt, idet det, hvorpaa det afgjørende kommer an, i Virkeligheden først kan komme frem gjennem Afstemningen paa et senere Trin. Men vel kan — jeg gjen tager det — den Omstandighed, at de ærede Ministre følge en anden Fremgangsmaade iaar end ifjor, for den, der opfatter Sagen paa min Maade, indeholde en Forpligtelse til at fremsføre enkelte Betragtninger, som man under andre Forhold, dersom man hurtig og rask var gaaet igjennem de foreløbige Stadier til den egentlig afgjørende Forhandling, naturligere vilde have holdt tilbage til et senere Trin.

Jeg skal derfor efter den saaledes givne Foranledning udtale mig noget nærmere om Et og Andet, denne Sag vedkommende. Lad mig begynde med at sige, at jeg betvivler, at der kan være nogen Uenighed om Maalet. Jeg sigter her i dette Dieblit til hele Landstinget. Maalet forekommer mig at være meget vigtigt og meget smukt betegnet af den ærede Landstingsmand, der havde Ordet først igaar (Møgen). Jeg kan ikke se rettere, end at Alle maa vedkjende sig, at Maalet, det, som man ekstraherer, kan kun være en ved indbyrdes Forhandling tilveiebragt Finantslov, og at dette Maalets Opnaaelse er en stor og vigtig Sag. Men dermed er jo desværre Lidet sagt. Skal man nu gaa noget nærmere ind paa Sagen fra det Standpunkt, der indtages af dem, som i dette Thing pleie at arbejde sammen, vil jeg for mit Vedkommende sige, at jeg ligeledes tror, at vi Alle maa være ganske enige i de Slutningsord, som den ærede 7de Landstingsmand for Rjebenhavn (Møgen) igaar fremsatte, idet det nemlig forekommer mig aldeles klart, at Maalet, en ved Overenskomst tilveiebragt Finantslov — derom synes mig vel, at der overhovedet ikke burde være nogen Tvivl; men desværre ser jeg af Udtalelser fra flere ærede Medlemmer paa den anden Side, at der dog er Tvivl — kun kan tilveiebringes ved Indrømmelser fra begge Sider. Med andre Ord: det maa ske uden Folkethingets Ydmygelse og uden Landstingets Ydmygelse. Men efter min Overbevisning vil det, naar der foreligger to Finantsforslag, vedtagne

hvert af sit Thing, være en Ydmygelse for det ene Thing at tage Finantsloven uforandret, som det andet Thing har vedtaget den, hvad enten det nu blev Folkethinget, der vedtog Landstingets uforandrede Finantsforslag, eller omvendt. Jeg tror, at skal det lykkes at komme til nogen Overenskomst, saa maa man have det samme Maal for Andre som for sig selv; at man saa ogsaa for sig selv forlanger det Maal, man indrømmer Andre, er ikke mere end billigt. Altsaa, jeg kan ikke tro, at der i Virkeligheden skulde kunne være nogen Uenighed om Maalet.

Men Situationen er efter min Opfattelse efterhaanden bleven saa vanskelig, at det slet ikke har kunnet undre mig, om der maatte være Uenighed om Midlerne og Veiene, hvorigjennem Maalet skal løses naaet; dette er slet ikke saa underligt, og der er jo i selve vor Grundlov Bestemmelser, som ere skiftede til paa en ganske særlig Maade at fremstille disse Vanskeligheder med Hensyn til Veiene og Midlerne. I det jeg nu med Hensyn til Spørgsmaalet om de to Things indbyrdes Forhold til Finantsloven i sin Almindelighed henholder mig til de Grundsætninger, jeg herom har udtalt for 5 Aar siden, hvilke jeg fremdeles i Et og Alt vedstaar, vil jeg sige, at det, der i særlig Grad fremkalder Vanskelighed, er Grundlovens Bestemmelser om Fællesudvalget, som i den sidste Revisionsperiode ikke vilde finde sig i, at Fællesudvalget beholdt den afgjørende Myndighed, som var optagen i November-Grundloven af 1863. Jeg har aldrig været i Tvivl om, at det i og for sig er den idealere Ordning, at den nødvendige Enighed imellem to Kamre skal tilveiebringes ved en fri, om jeg saa maa sige, umedieret Beslutning af begge Thing. Det er i og for sig efter mit Begreb det højere Standpunkt, som i mere udviklede Lande, hvorfra man tog det Oprindelige i 1849 hos os, er gennemført, at der ikke findes en, om jeg saa maa sige, mekanisk Afgjørelsesmaade, som ved Tvang bringer en udbævnende Afgjørelse frem, naar der paa Finantsloven har været forskellige Meninger mellem de forskellige Thing, men min Tvivl, om vi kunne undvære en saadan mekanisk Udbævningsmaade, er ligesaa gammel som Grundlovens Tilblivelse. Jeg har altid været frygtet for, at vi ikke vare istand til at fyldestgjøre den ideale Fordring, som ligger i Tilfredssettelsen af en saadan mekanisk Afgjørelsesmaade, og jeg beklager derfor, at man i sin Tid ikke kunde gennemføre Opretholdelsen af November-Grundlovens Bestemmelse, idet det var mig meget klart, at det ikke var af ideale Grunde, den ikke kunde sættes igjennem, men af Magtlyst. Saaledes som Bestemmelsen nu staar, har den — jeg tror ikke, at Nogen, som med Opmærksomhed har fulgt vor konstitutionelle Historie, kan